

være behørigt, et Arbejde, man skal staa til Ansvar for, og ikke et saadant Hæftværksarbejde, som man her faster ind, og som i Virkeligheden ikke hviler paa noget som helst solidt Grundlag af virkelig sagmæssig Undersøgelse. Udvalget vil saa sidde og vente og Tingenting bestille, og hvad vil der saa blive af Lovforslaget? Ja, saa vil det hedde: Der ser man Landsstiuget! Dets Udvalg har faaet Lovforslaget ind, men ud kommer det ikke; nei, det er et rigtigt Begravelses- og Wisneudvalg. Det mener jeg, at vi ikke skulle udsætte et Udvalg for at paadrage sig Skin af. Gik man nu et Spar, enten det var bekræftende eller benægtende, skjønt jeg i begge Tilfælde ikke, hvorledes saa den videre Fortsættelse egentlig skulde være. Det er klart, at hvis man vil gaa en Vej, som overhovedet er mulig, saa vil Anvisningen kun kunne gaa i den Retning, at man saa at sige standser Forhandlingen ved at udtale det, som der er sagt i Forhandlingerne: En Godkjendelse af det almindelige Udgangspunkt, en Erkjendelse af, at der er Noget at gjøre i denne Retning, Noget af en saadan Almindelighed, at der naturligvis ikke kan være det Mindste til Hinder for at gjøre det, og saa gaa videre og overlade den høitærede Finantsminister at aabne Forhandlinger og lade Sagen begynde forfra. Men det er nu en Anvisning, som jeg saa vidt muligt vil søge at undgaa. Jeg vil nødig være med til paa noget Punkt at standse Lovforslaget, og jeg vil derfor tillade mig at henstille til det høie Things Overveelse, om der ikke skulde være en Mulighed for saa at sige at fremme Forslaget uden det Grundlag, som egentlig behøves, som saa at sige en Slags hypothetisk Lovgivning for visse Muligheder, som kunne være til Stede, men om hvilke man ikke veed, hvorvidt de ere virkelige. Ja det er en uregelmæssig Fremgangsmaade, det vil jeg fuldtud erkjende. Men naar der skulde være Tale om den, mener jeg, man kunde henvise til, at her er Tale om et Forslag til Bedste for Arbejderne, og da tage vi det ikke saa nøie med Formerne, naar der blot kan være Haab om, at vi her kunne udrette noget Godt.

Jeg spørger saa under denne Forudsætning: Hvorledes skulde man tænke sig, at dette Lovforslag kunde affattes? Ja, i den foreliggende Skikkelse mener jeg ikke, det vil være brugeligt. Naar der saaledes staar: „Kjøbenhavns Kommune skal være berettiget til af Statskassen at erholde et Laan“, men der saa til dette Laan søies visse Baaalæg, spørger jeg: Hvorledes skulle disse Baaalægs Efterlevelse kontrolleres? Det kan vel ikke være Meningen, at Kommunen kan

komme og sige: Maa vi saa bede om de to Millioner Kroner, og da gaar med dem og er selv den, der afgjør, om det, der er foretaget, er en Omregulering af overbebyggede, usunde Kvarterer, om det er Bygningen af gode og sunde Arbejderboliger eller et rent Spekulationsforetagende. Der maa vel være en Kontrol, og jeg antager derfor under alle Omstændigheder, at der maatte være en Statsmyndighed, som skulde afgjøre dette Spørgsmaal; der maatte vel kræves Approbation fra en Statsmyndighed i Henseende til, hvorvidt de Baaalæg, som vare givne ved Loven, vare opfyldte. Efter de almindelige Regler vilde det saa nærmest være Indenrigsministeren, Approbationen kom til at paahvile. Kommunen skulde saa først indstille til Indenrigsministeren og da modtage Approbation fra ham og dernæst gaa til Finantsministeren og faae Laanet. Det forekommer mig, at det absolut vilde være en Omvei; det var saa meget simplere ligefrem at gaa til Finantsministeren og forelægge ham Planen, og naar han saa havde godkjendt den, var det ham overladt at udbetale Pengene. Altsaa, med andre Ord, i Stedet for den Ret, som der her er Tale om, maatte der gives og kunde der gives Finantsministeren en Bemyndigelse til at yde Laanet, naar han finder, at det Baaalæg, der er knyttet til denne Bemyndigelse, er blevet opfyldt. Vil man ikke gjøre det, vil man ikke overlade til Ministerens Skjøn at afgjøre, om virkelig Foranstaltningen er af den af Loven betingede Art, saa maa man ikke komme og give en saadan saa at sige abstrakt Bestemmelse, hvis materielle Grundlag ikke er oplyst, saa maa man komme med Planer, Overflag og Kalkuler osv. til Sværkættelsen af bestemte Foretagender, saa maa man sige: Der og der ere de usunde Kvarterer, som vi ville omregulere, og det ville vi gjøre paa den og den Maade, ved at opføre de og de Arbejderboliger der og der; det vil koste saa og saa meget, og Leien maa blive saa og saa meget. Lovgivningsmagten maa saa prøve dette materielle Grundlag, og den kan da derefter afgjøre, om den vil give en Ret eller ikke, og hvis den bekræfter det, er der kun Tale om, at Finantsministeren har at udbetale, hvad Loven siger. Mangler man det Grundlag, maa man altsaa henstille det til fremtidigt Skjøn, om det kommer til Stede, ja saa er det Ministeren, som maa afgjøre det, saa kan man kun give ham en Bemyndigelse. Hvad skal saa denne Bemyndigelse gaa ud paa? Den skal gaa ud paa at laane til Kjøbenhavns Kommune. Ja, men dersom der nu i andre Kommuner